

E-MOI (C1)

Inwentarz Nadużywania Mediów Elektronicznych przez Dzieci i Młodzież - wersja C1 do obserwacyjnej oceny uczniów w wieku 6/7-14 lat przez nauczycieli -

Anna Wojtkowska, Ewa Hewiak, Tomasz Wojtkowski (2022)

Cel pomiaru: wielowymiarowa ocena nasilenia ryzyka nadużywania mediów elektronicznych przez uczniów w wieku 6/7-14 lat dokonywana przez nauczyciela lub innego specjalistę szkolnego.

Odbiorcy: nauczyciele i inni specjaliści szkolni oceniający uczniów szkół podstawowych.

Przeznaczenie: badania indywidualne, badania naukowe.

Właściwości: rzetelne, trafne, znormalizowane.

Procedura przeprowadzania pomiaru, obliczania i interpretacji wyników:

1. Wypełnij arkusz testowy E-MOI wersji C1 przeznaczonej do oceny dzieci uczących się w szkołach podstawowych, w wieku 6/7-14 lat dokonywanej na podstawie obserwacji ucznia w środowisku szkolnym. Ustosunkuj się do 30 twierdzeń dotyczących używania przez ucznia wszystkich mediów elektronicznych zgodnie z instrukcją podaną na arkuszu testowym. Oceń na ile każde twierdzenie jest zgodne z zachowaniami ocenianego ucznia korzystając ze skali od 1 do 7, gdzie: 1=całkowicie jego/jej nie opisuje, 4=umiarkowania jego/ją opisuje, a 7=całkowicie jego/ją opisuje.
2. Oblicz *wyniki surowe* dla 2 podskal sumując punkty przypisane w odpowiedzi na należące do nich pytania. Każda podskala składa się z 15 pytań, więc w każdej możesz uzyskać wynik mieszczący się w przedziale od 15 do 105 punktów.
Skala 1 *Intruzywne nadużywanie e-mediów:* 1, 3, 5, 7, 9, 11, 13, 15, 17, 19, 21, 23, 25, 27, 29
Skala 2 *Ekstruzywne nadużywanie e-mediów:* 2, 4, 6, 8, 10, 12, 14, 16, 18, 20, 22, 24, 26, 28, 30
3. Zsumuj wyniki w obu podskalach aby uzyskać surowy *wynik ogólny*, będący generalnym wskaźnikiem nasilenia ryzyka nadużywania e-mediów przez ucznia.
4. Korzystając z poniższej tabeli zinterpretuj wyniki - zarówno dla wyniku ogólnego jak i wyników surowych w każdej podskali odczytaj w którym przedziale znajduje się wynik surowy i o jakim nasileniu ryzyka nadużywania e-mediów może to świadczyć.
5. Jeśli w wyniku ogólnym lub którejkolwiek ze skal uzyskasz wynik na poziomie 7 stenu lub wyższy - skonsultuj wyniki z uczniem i rodzicem/opiekunem.

Nasilenie	Poziom wyniku	STEN	Skale E-MOI wersja C1		Wynik ogólny
			1. Intruzywne nadużywanie e-mediów	2. Ekstruzywne nadużywanie e-mediów	
NISKIE	bardzo niski	1	15	-	30
	niski	2	16 - 17	15	31 - 33
	obniżony	3	18 - 27	16 - 18	34 - 48
ŚREDNIE	dolna norma	4	28 - 51	19 - 32	49 - 86
	przeciętny	5	51 - 65	33 - 50	87 - 116
	górną normą	6	66 - 76	51 - 61	117 - 135
WYSOKIE	podwyższony	7	77 - 85	62 - 72	136 - 154
	dość wysoki	8	86 - 94	73 - 82	155 - 171
	wysoki	9	95 - 98	83 - 92	172 - 189
	bardzo wysoki	10	99 - 105	93 - 105	190 - 210

6. Przeczytaj poniższe opisy aby dowiedzieć się na co mogą wskazywać uzyskane przez Ciebie wyniki we wszystkich skalach:

SKALA 1 „Intruzywne nadużywanie e-mediów” - Mierzy nasilenie takich przejawów nadużywania e-mediów, które wywołują indywidualne szkody dla fizycznego, emocjonalnego, poznawczego i społecznego rozwoju i dobrostanu ucznia, niejako „do wewnątrz”. Wysokie wyniki w tej skali oznaczają, że nauczyciel dostrzega, że na skutek nadmiernego zaangażowania w użytkowanie urządzeń elektronicznych – bez względu na cel ich użytkowania – uczeń osiąga gorsze wyniki w nauce, niż prawdopodobnie mógłby osiągać gdyby nie nadużywanie e-mediów, ma słabsze relacje z rówieśnikami lub nawiązuje mniej kontaktów społecznych czy innych aktywności w życiu realnym niż wirtualnym, jest zmęczony, rozkojarzony, pobudzony, mniej zmotywowany, cierpliw lub ogólnie odczuwa więcej negatywnych emocji, niż było to widoczne zanim w sposób niepokojący zaczął nadużywać e-media. Nauczyciel może dostrzegać lub podejrzewać u ucznia pojawienie się problemów zdrowotnych, w tym z postawą ciała czy nadwagą lub większe ich ryzyko. Niskie wyniki w tej skali sugerują brak dostrzegalnego w środowisku szkolnym niepokojącego wpływu wzorca użytkowania e-mediów na stan zdrowia i rozwój danego ucznia. Wynik pomiędzy 77 a 105 punktów sygnalizuje wysokie nasilenie problemu.

SKALA 2 „Ekstruzywne nadużywanie e-mediów” - Mierzy takie skutki nadużywania urządzeń elektronicznych przez ucznia, które uwidaczniają się w jego interakcjach z otoczeniem, niejako „na zewnątrz”. Wysokie wyniki w tej skali wskazują, że nauczyciel dostrzega, iż uczeń wykorzystuje e-media w sposób złośliwy, by sprawić przykrość rówieśnikom, rywalizuje z innymi o posiadanie jak najlepszych urządzeń, dokucza, jeśli ich nie mają, traktuje e-media jako desygnaty pozycji społecznej, kłóci się o urządzenia. Nie przestrzega także zasad użytkowania panujących w szkole, bawi się telefonem podczas zajęć

lekcyjnych, głośno neguje panujące zakazy, często jest upominany przez nauczycieli, zdarza się, że informowani są rodzice ucznia. Przez nadmierne zaabsorbowanie e-mediami uczeń zaniedbuje szkolne obowiązki, nie jest skoncentrowany podczas lekcji, spóźnia się, zapomina o posiłkach podczas przerw itp. Niskie wyniki w tej skali oznaczają, że uczeń nie nadużywa e-medii w sposób przykry dla otoczenia szkolnego. Wynik pomiędzy 62 a 105 punktów sygnalizuje wysokie nasilenie problemu.

E-MOI (C1) - arkusz

Wojtkowska, Hewiak, Wojtkowski, 2022

Płeć dziecka: kobieta mężczyzna inna **Wiek dziecka:**..... **Data badania:**.....

Instrukcja: Poniżej znajduje się lista twierdzeń opisujących różne zachowania dzieci i młodzieży. Wybierz jednego ucznia, którego zachowania chcesz ocenić, a następnie przeczytaj każde z twierdzeń i pomyśl, na ile dotyczy ono tego ucznia, na ile opisuje jego zachowania. Oceń je w skali od 1 do 7, gdzie:

- 1 = „całkowicie jego/ją nie opisuje”,
- 2 = „bardzo słabo jego/ją opisuje”,
- 3 = „raczej słabo jego/ją opisuje”,
- 4 = „umiarkowanie jego/ją opisuje”,
- 5 = „raczej dobrze jego/ją opisuje”,
- 6 = „bardzo dobrze jego/ją opisuje”,
- 7 = „całkowicie jego/ją opisuje”.

Pytania o "e-media", "media elektroniczne", albo "urządzenia elektroniczne" dotyczą wszystkich nowoczesnych urządzeń umożliwiające łączenie się z siecią Internet. Należą do nich telefony komórkowe, tablety, komputery, ale również telewizory, konsole do gier, smartwatche i inne zaawansowane technicznie przyrządy i zabawki, z których możesz korzystać na co dzień. Pytania o czynności, jakie można wykonywać przy użyciu e-mediów dotyczą m.in. przeglądanie stron internetowych, gier i zabaw komputerowych, oglądania bajek, filmów, seriali i programów telewizyjnych, komputerowych i internetowych, słuchania muzyki i oglądania klipów wideo, użytkowania mediów społecznościowych, czytania i pisanie blogów, nagrywania filmików, śledzenia innych użytkowników internetu, poszukiwania informacji również w celach edukacyjnych i rozwijania zainteresowań itd.

Nr	Treść pozycji testowych	Klucz odpowiedzi						
		1	2	3	4	5	6	7
1.	Mam wrażenie, że uczeń rozwijałby się lepiej (fizycznie, emocjonalnie, intelektualnie i społecznie), gdyby mniej czasu poświęcał na kontakt z e-mediami.	1	2	3	4	5	6	7
2.	Zdarza się, że uczeń wykorzystuje e-media, aby sprawić przykrość innym, np. fotografuje ich, publikuje w internecie treści z ich udziałem bez ich zgody, robi im kawały, negatywnie komentuje ich wpisy.	1	2	3	4	5	6	7
3.	Im więcej uczeń korzysta z urządzeń elektronicznych, tym mniej czasu przebywa z rówieśnikami na dworze, spotyka się z nimi i bawi w inny sposób.	1	2	3	4	5	6	7
4.	Wydaje mi się, że uczniowi zdarza się publikować hejt w internecie lub sprawiać innym przykrość swoją internetową aktywnością.	1	2	3	4	5	6	7
5.	Jestem zaniepokojony/zaniepokojona tym, jak używanie e-mediów wpływa na tego ucznia.	1	2	3	4	5	6	7
6.	Zdarzyło się, że do szkoły wzywano rodziców ucznia, ponieważ tak uporczywie łamał on zasady korzystania z telefonu lub innych e-mediów w szkole.	1	2	3	4	5	6	7

7.	Wydaje mi się, że gdyby nie internet i urządzenia elektroniczne, relacje ucznia z klasą i czas spędzony z rówieśnikami mogłyby być lepsze.	1	2	3	4	5	6	7
8.	Obserwuję, że wiele sprzeczek i kłótni w klasie wiąże się z chęcią korzystania z e-mediów (np. telefonów, internetu, portali społecznościowych).	1	2	3	4	5	6	7
9.	Boję się, że uczeń może się nabawić problemów społecznych, lękowych, depresyjnych itp., dlatego że niewłaściwie używa e-media (np. zbyt długi gra w gry, nadmiernie koncentruje się na mediach społecznościowych, za bardzo wzoruje się na influencerach).	1	2	3	4	5	6	7
10.	Dostrzegam, że uczeń rywalizuje z rówieśnikami o to, kto ma najlepszy telefon czy inne urządzenia elektroniczne	1	2	3	4	5	6	7
11.	Odkąd uczeń korzysta z urządzeń elektronicznych, dostrzegam zmiany w jego zachowaniu, np. wydaje się bardziej pobudzony, brakuje mu cierpliwości, odczuwa więcej negatywnych emocji	1	2	3	4	5	6	7
12.	Uczniowi trzeba często przypominać o zakazie używania telefonu podczas zajęć lekcyjnych.	1	2	3	4	5	6	7
13.	Często widzę, że uczeń jest zmęczony, rozkojarzony, zniechęcony, i wydaje mi się, że może to mieć związek z nadużywaniem mediów elektronicznych.	1	2	3	4	5	6	7
14.	Uczeń komentuje, że zakaz używania telefonu na lekcjach jest bez sensu lub że nie chce go przestrzegać.	1	2	3	4	5	6	7
15.	Myślę, że uczeń niechętnie angażuje się w dodatkowe aktywności szkolne takie jak zajęcia sportowe czy inne aktywności rozwijające hobby przez swoje nadmierne zainteresowanie e-mediami.	1	2	3	4	5	6	7
16.	Uczeń dokucza innym, jeśli nie mają swojego telefonu, komputera, konta na portalu społecznościowym itp.	1	2	3	4	5	6	7
17.	Z rówieśnikami uczeń rozmawia głównie o tym, co oglądał w internecie, w jakie gry grał, jakie zrobił zdjęcia, filmy itp.	1	2	3	4	5	6	7
18.	Bywa, że przez używanie e-mediów podczas przerw lekcyjnych uczeń nie zdąży zjeść posiłku.	1	2	3	4	5	6	7
19.	Wyniki w nauce tego ucznia pogarszają się lub nie są tak dobre, jak mogłyby być, co może mieć związek z nadużywaniem e-mediów.	1	2	3	4	5	6	7
20.	Zauważam, że uczeń mniej dba o swój wygląd, odkąd więcej czasu spędza z e-mediami.	1	2	3	4	5	6	7
21.	Widzę, że uczeń się nie wysypia, co może mieć związek z tym, że nadużywa mediów elektronicznych w domu.	1	2	3	4	5	6	7
22.	Uczeń spóźnia się na lekcje przez to, że jest zajęty korzystaniem z urządzeń elektronicznych.	1	2	3	4	5	6	7
23.	Boję się, że uczeń może się nabawić problemów ze zdrowiem (np. kręgosłupem, nadwagą, wzrokiem) lub sprawnością przez to, ile czasu spędza na używaniu e-mediów.	1	2	3	4	5	6	7

24.	Uczeń jest wielokrotnie upominany przez różnych nauczycieli, że powinien schować telefon lub inne urządzenie elektroniczne.	1	2	3	4	5	6	7
25.	Wyraźnie widać, że odrabiając prace domowe, uczeń korzysta głównie z internetu, nie z książek i innych rzetelnych źródeł.	1	2	3	4	5	6	7
26.	Uczeń reaguje nieadekwatnie (złością, płaczem, agresją) na uwagi dotyczące nieużywania telefonu podczas lekcji.	1	2	3	4	5	6	7
27.	Mam wrażenie, że większość kontaktów społecznych ucznia to kontakty przez internet.	1	2	3	4	5	6	7
28.	Kiedy uczeń orientuje się, że nie ma przy sobie telefonu (np. zapomniał wziąć go z domu, zostawił go w innej sali czy na korytarzu), chce natychmiast go szukać / wrócić po niego, nawet jeśli trwa już kolejna lekcja.	1	2	3	4	5	6	7
29.	Uczeń odrabia zadania domowe niesystematycznie, co według mnie może mieć związek z tym, że zbyt dużo czasu spędza na używaniu e-mediów.	1	2	3	4	5	6	7
30.	Podczas zajęć lekcyjnych uczeń rozprasza się i ma problemy z utrzymaniem koncentracji, ponieważ często zerka na swój telefon lub telefony kolegów i koleżanek.	1	2	3	4	5	6	7